

Năzdrăvăniile lui
Nastratin Hogea

•

Fabule și istorioare

•

O șezătoare la țară
sau
Călătoria lui Moș Albu

BUCUREȘTI, 2017

Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea / 3

Învățătura dată rău se sparge în capul tău / 5

Copilul să-nvață când nu se răsfăță / 6

Pâine, la foame udată e cea mai dulce bucată / 7

Orice îl numești avere să-l păstrezi tot în vedere / 7

Când se gătește în laturi, numai din miros te saturi / 8

Grijile-s la creditorii mai mult decât la datori / 8

Când ceri și nu ți se trece te-ntorci cu inima rece / 8

Dacă n-ai să mergi călare, nu umbla la-mprumutare / 9

Cască ochii la tocmeală iar nu după ce te-nșală / 9

Un nebun făgăduiește și-nțeleptul s-amăgește / 11

Nu vedea-n chip pocitura, ci vezi ce-i vorbește gura / 11

Ca să asculți bine este și sfatul unei neveste / 12

Și cu minciuna neștine poate trăi-ntr-o zi bine / 13

Haina mai mult e privită decât persoana cinstită / 15

Omul nu poate să facă un lucru la toți să placă / 16

Să fii altfel nu se poate, ci ca omul întru toate / 17

Multe sunt astăzi vorbite, dar mâine ies osebite / 18

La unul parte ș-altui părticică / 19

Cine fură azi o ceapă mâine fură și o iapă,

dar or în temniță plânge, or picioarele își frânge / 20

Te păzește să nu superi p-altul între proști să-l numeri / 21

La lucrul știut de lume ca să-i dea d-aflător nume / 22

Mulți sunt proști care le place p-alții-n sobor
să împace / 24

Câteodată în lume sunt primite și glume / 26

Cui îi place liniștire să-și facă împrejmuire / 27

Multe minciuni negândite sunt cam cu folos brodite / 27

Dintr-o credință deșartă cade omu și într-altă / 28

Omul când are culege iar când n-are nu alege / 30

Într-această lume orice d-unde vine se întoarce / 31

Cine marfa își scumpește ca Nastratin păgubește / 32

Marfă unde e, firește, și paguba îl sosește / 33

Cine numără parale, el joacă cu ceamparale / 33

Până la anul, or măgarul, or samarul / 35

Nu căuta-nțelepciune, dacă n-ai unde o pune / 42

Din tocmeală nențeleasă bani dând rămâi fără casă / 45

Osebite anegdote / 49

Trei mincinoși / 51

Un armean înjurător de gură / 54

Slujitorul nenaintat și-îmbogățit de cei ce să tem

de muieri / 55

Fabule și istorioare / 61

Copaciul și dovleacul / 63

Lupul, pocăit / 64

Tăcerea e ca mierea / 66

Norocul și mintea / 70

Lupul, țapul și varza / 85

- Ciobanul și măgarul / 87
Toporul și văcșoara / 89
Critica oamenilor / 92
Cucul și privighetoarea / 94
Cine știe carte are patru ochi / 99
Călătorul și stejarul / 101
De unde știi că-s hagi? / 102
Nu e nimic fără cusur / 103
Cântărețul și baba / 105
Vânătorul / 107
Câinele / 111
Cerșetorii călători / 114
Nepotul împrumutat / 115
Împrumutul / 117
Șoarecile / 122
Grădinarul păgubaș / 126
Ce zic oamenii de mine / 128
Feciorul moștenitor / 129
Planul simigiului / 131
Scumpul / 133
Mortul înecat / 134

O șezătoare la țară

sau

Călătoria lui Moș Albu / 137

Tipografia SRIK & COTRAN SRL
București, Calea București nr. 10, sector 5, București

ÎNVĂȚĂTURA DATĂ RĂU SE SPARGE ÎN CAPUL TĂU

Nastratin era un hogea (dascăl sau învățător)
Care a rămas de basmu până astăzi tuturor,
Pentru că era din fire cam p-o ureche, năzdrăvan,
Nu-l găsești însă în faptă să fi fost vreun viclean;
El șezând odată-n școală, ce îi dete-n simplul gând:
— Ascultați, copii — le zise (cu-ntâmplare strănutând) —
Să știți d-astăzi înainte că eu când voi strănuta,
Toți bătând îndată-n palme să-mi ziceți hair-ola!¹

Cu-ntâmplare dar odată găleata în puț căzând
Și cu ce să scoată apă pentru școală neavând,
Hogea porunci îndată ca din toți ai săi școlari
Să se lase-n puț s-o scoată vreunul din cei mai mari;
Merg școlarii toți în grabă, pe lângă puț se adun,
Dar privind ș-adânc văzându-l, n-a vrut să intre niciun.

Deci văzând că coraj n-are niciunul din câți era;
Hotărî-n cele din urmă el într-însul a intra;
Ș-așa dezbrăcat de toate, cu capul gol și desculț,
Legat cu un ștreang de mijloc, școlarii-l lăsară-n puț;
După ce găsi găleata și după ce o legă,
Către școlari dete gură și să-l tragă le strigă;
Ei pornind cu toți dodată să-l tragă în sus de jos

¹ Hair-ola! = Să fie de bine! (n. aut.)

Și tocma cam pe la gura puțului când fu el scos,
Razele luminii-ndată îl gădilară în nas
Și începu să strănute una-ntr-altă-n acel ceas;
Ei cum aud că strănută aminte-n grab ș-au adus
De porunca lui cea dată (după cum am spus mai sus)
Și cu toții deodată funia din mâini lăsând,
Începur-a bate-n palme și „hair-ola!“ strigând.
Bietul Hogeza cade-n dată ca un dovleac jos trântit
Până-n fund își sparse capul, de pereți fiind lovit.
După ce ieși în urmă d-acei nerozi copii tras,
Jupuit ca vai de dânsul, la picioare, mâini și nas,
Zise: — Nu e vina voastră, ci a mea, că n-am judecat,
Ș-astfel de cinste neroadă ca să-mi dați v-am învățat,
Care-n cele după urmă din pricina-i ajunsei
Cu picioare, mâini belite și cu cap spart m-alesei.

COPILUL SĂ-NVAȚĂ CÂND NU SE RĂSFĂȚĂ

Nastratin Hogeza la apă vrun copil când trimetea
Mai întâi d-a-i ulciorul, el s-apuca ș-îl bătea.
Un prietin întrebându-l de ce bate pe băiat
Când îi dă ulciorul-n mână, fără a fi vinovat,
— Îl bat, da, — el răspunse — ca să ia seama, mergând,
Să nu spargă-n drum ulciorul, niscai nebunii făcând,
Că după ce îl va sparge, pedeapsa e de prisos,
Cât de mult de îl voi bate, nu mai am niciun folos.

PÂINE, LA FOAME UDATĂ E CEA MAI DULCE BUCATĂ

Nastratin Hogea odată pe fiul său l-a-ntrebat
Niscaiva zaharicale vreodată d-a mâncat.
Copilul său îi răspunse că n-a mâncat nicidecum.
Hogea îl întreabă iarăși: — Dar ce mănânci tu acum?
— Pâine uscată cu apă. Hogea zise: — Așadar,
Socotești tu c-ar fi-n lume vrun alt mai dulce zahar
Ca astă pâine uscată ce o uzi și o îmbuci,
Cu atâta gust și foame cât ș-altui poftă aduci?

ORICE ÎL NUMEȘTI AVERE SĂ-L PĂSTREZI TOT ÎN VEDERE

Mestecând odinioară Nastratin Hogea mastic
(Care românii de obște sacâz bun sau dulce-i zic),
Când vru să țază la masă, el în palmă îl scuipi
Ș-în vârful nasului tocma potrivindu-l îl lipi.
Un prietin întrebându-l că de ce face astfel,
Hogea îi dete răspunsul, în scurt zicând către el:
— Totdauna dator este omul lucrul a-și păzi
Și să aibă în vedere în fieșcare zi.

CÂND SE GĂTEȘTE ÎN LATURI, NUMAI DIN MIROS TE SATURI

Nastratin Hogeana-ntr-o seară la fereastră cum ședea
Își lungea nasul aiurea, p-alții fără a-i vedea;
Trecând unul din prieteni:— Ce miroși? l-a întrebat.
— Vecinul meu – el răspunse – gătește scumpe mâncări,
Și de-al lor miros mă satur, trăgându-l cu gust pe nări.

GRIJILE-S LA CREDITORI MAI MULT DECÂT LA DATORI

Unul, întâlnind pe Hogeana, s-a oprit a-l întreba
De s-a plătit datoria. Iar el îi răspunse: —Ba!
— Dar ce umbli fără grijă, când te știi că ești dator?
— Grijă – zise el – s-o poarte cel ce este creditor.

CÂND CERI ȘI NU ȚI SE TRECE, TE-NTORCI CU INIMA RECE

Într-o zi viind la Hogeana un prieten i-a cerut
Să-i dea frânghia de rufe, numai pentru un minut;
— De n-aș avea, Hogeana zise, vreo trebuință de ea,